

Miten METSO-ohjelma 2008-2025 turvaa luonnon monimuotoisuutta

Johanna Viljanen / Keski-Suomen ELY-keskus
Riitta Raatikainen / Suomen metsäkeskus

Tavoitteet ja keinot valtakunnallisesti

- METSO-ohjelman tavoitteena on:
 - pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen ja
 - vakiinnuttaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys vuoteen 2025 mennessä.
- Tähän on tarkoitus päästä:
 - vapaaehtoisuudella
 - parantamalla suojelualueverkostoa
 - ylläpitämällä ja kehittämällä talousmetsien luonnonhoitoa
 - parantamalla tietopohjaa toimenpiteiden arviointia ja kehittämistä varten sekä
 - metsä- ja ympäristöorganisaatioiden välisellä yhteistoiminnalla, metsänomistajien neuvonnalla, metsäammattilaisten koulutuksella ja viestinnällä

Toteutus ja keinot valtakunnallisesti

- Ympäristöministeriön hallinnonala
 - Toteuttajina ELY-keskukset ja Metsähallitus
 - Tavoite 96 000 ha, toteuma (2017) 64 500 ha, 67%
 - Keinoina pysyvä suojelu (ostot ja yksityismaan suojelualueet), määräaikainen suojelu ja ennallistamistyöt
- Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala
 - Toteuttajina Suomen metsäkeskus ja yksityismetsätalouden toimijat
 - Tavoite 82 000 ha, toteuma (2017) 43 000 ha, 52%
 - Keinoina määräaikainen 10 vuoden ympäristötukisopimus, välitykset pysyvään suojeluun ja luonnonhoitotyöt

Tavoitteet ja toteuma Keski-Suomessa, ELY

- Kohteena METSO-elinympäristöt:
 - lehdot, monimuotoisuudelle merkittävät kangasmetsät, monimuotoisuudelle merkittävät suot, vesistöjen lähimetsät, tulvametsät ja metsäluhdat, metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot, harjujen paahdeympäristöt ja puustoiset perinnebiotoopit.
- ELY-keskuksen tavoitteena suojella 8 000 hehtaaria METSO-ohjelmaan soveltuvia kohteita vuoteen 2025 mennessä. Vuosina (2005 -) 2008 - 2017 Keski-Suomessa ELY-keskus suojellut noin 5 300 hehtaaria pysyvästi
 - valtiolle ostettu (tai tehty maanvaihto) suojelutarkoitukseen n. 2 800 ha
 - perustettu yksityisenä luonnonsuojelualueina n. 2 500 ha
- Lisäksi ELY-keskus on solminut määräaikaaisia suojelusopimuksia noin 200 hehtaarille

Tavoitteet ja keinot Keski-Suomessa, SMK

- Ensisijaisia rahoitettavia kohteita ovat valtakunnallisen linjauksen mukaisesti metsälain 10 § erityisen arvokkaat elinympäristöt ja lisäksi puustoiset METSO-elinympäristöt
- Ympäristötukisopimuskohteet ovat pääosin pienialaisia tai useammasta elinympäristökohteesta muodostuvia kokonaisuuksia (sopimusten keskikoko vuonna 2017 oli 3 hehtaaria)
- Pääsääntöisesti yli 4 hehtaaria laajempien kohteiden osalta selvitetään maanomistajan kiinnostus pysyvään suojeluun ja tehdään välitys ELY-keskukselle
- Keski-Suomessa on tehty ympäristötukisopimuksia METSO-kaudella hieman yli 2000 ha (vuosina 1997-2007 on tehty ympäristötukisopimuksia 1400 ha)
- Luonnonhoitohankkeissa on tehty yksityismetsissä hoito- ja kunnostustöitä arvokkaissa elinympäristöissä mm. lehtojen hoitoa, lähteiden ja purojen kunnostusta sekä soiden vesitalouden ennallistamista

Mitä on tehty käytännössä Liekokorvessa

- Inventointi kohteella 3.12.2014 (ELY-keskus):
 - Yhteensä 21,3 hehtaarin alueella lehtoa, pienveden lähimetsää ja monimuotoisuudelle merkittäviä soita ja metsää (I lk 1 ha, II lk 12 ha ja III luokka 4 ha)
 - Maanomistaja haluaa suojella kohteen yksityisenä luonnonsuojelualueena
- Rauhoituskorvauksesta sopiminen
 - Puuston mittaus, hinnoittelu ja rauhoituskorvausesitys 11.12.2014 (ELY-keskus)
- Luonnonsuojelualueen perustaminen
 - Sopimus luonnonsuojelualueen perustamisesta tammikuu 2015 (ELY-keskus) ja päätös luonnonsuojelualueen perustamiseksi 21.1.2015 ja lopputoimenpiteet kesäkuussa 2015
- Maanomistaja on kehittänyt yrityksen luontomatkailua omatoimisesti mm. perustamalla luontopolun ja laavun sekä opastettuja retkiä
 - METSO-hyvinvointipolun perustaminen 2016; Luontomatkailu ja METSO –hanke 2014-16, (SMK ja TAPIO), perustettu 22 hyvinvointipolkua eri puolelle Suomea, Keski-Suomessa kolme polkua